

الحمد لله
البرحمين
البرحمين

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات
گروه علوم تربیتی

عنوان:

بررسی تجارب تحصیل و مشکلات آموزشی و اداری معلمان شاغل به تحصیل
در دوره کارشناسی ارشد، مطالعه موردی معلمان شهرستان همدان

پژوهشگر:

هادی فریادرس

استاد راهنما:

دکتر ناصر شیربگی

استاد مشاور:

دکتر مصطفی قادری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی

اسفند ماه ۱۳۹۰

کلیه حقوق مادی و معنوی مرتبت بر نتایج مطالعات،
ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق موضوع
این پایان‌نامه متعلق به دانشگاه کردستان است.

تعهد نامه

اینجانب هادی فریادرس دانشجوی کارشناسی ارشد/ رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی دانشگاه کردستان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی گروه علوم تربیتی تعهد می‌نمایم که محتوای این پایان‌نامه نتیجه تلاش و تحقیقات خود بوده و از جایی کپی برداری نشده و به پایان رساندن آن نتیجه تلاش و مطالعات مستمر اینجانب و راهنمایی و مشاوره اساتید بوده است.

با تقدیم احترام

هادی فریادرس

۱۳۹۰/۱۲/۱۷

تقدیم به

آنان که وجودم برایشان همیشه رنج بود و وجودشان برایم
همه مهر، توانشان رفت تا به توانایی برسم و مویشان سپید
گشت تا رویم سپید بماند.
آنان که راستی قامتیم در شکستگی قامتشان تجلی یافت.

تقدیر و تشکر

سپاس بی کران یگانه خالقم را که مرا به رفیع ترین روشنایی ها هدایت کرد و راهم را به نور همیشه فروزان دانش روشن ساخت. پس، از در بندگی خاضعانه ستایش می کنم و در ادامه این راه معرفت نفس خویش را از او طلب می نمایم. سپاس ویژه خود را تقدیم می کنم خانواده ارجمندم به ویژه پدر و مادر مهربانم و همسر عزیزم که به واسطه تشویق ها و حمایت های بی پایان شان که برای من در ورای دانش اندوزی همدل و همراه همیشگی بودند.

در مسیری که برگزیدم همسفرانی راهبرم بودند که حضورشان همچون ستارگانی پر نور، فروزنده راهم بودند و ازین رو بر خود واجب می دانم مراتب بی-پایان سپاس و تقدیرم را نثارشان کنم. بیش از همه استاد گرانقدرم جناب آقای دکتر ناصر شیربگی که هدایت و راهنمایی هایشان چراغی شد فرارویم که تا پایان راه روشنگر لحظه هایم خواهد بود و اگر رهنمودها و هدایت هایشان نبود بی شک طی این مسیر بس مشکل می گردید. صبر، سعه صدر و نیک اندیشی ایشان درس-هایی است که هرگز از یاد نخواهم برد. تقدیر و سپاس نثار استاد مشاورم جناب آقای دکتر مصطفی قادری عزیزی که مصاحبت و مشورت با ایشان را مایه فخر خویش می دانم و شاگردی در مکتب ایشان افتخاری است که به آن می بالم.

در پایان از همه عزیزانی که مرا در انجام این پایان نامه یاری نموده اند تقدیر و

تشکر می نمایم.

هادی فریادرس

اسفند ماه ۱۳۹۰

چکیده

بی شک توسعه حرفه‌ای معلمان عامل پیشرفت اساسی هر جامعه‌ای است. در این زمینه چالش‌هایی بر سر راه ادامه تحصیل معلمان وجود دارد. هدف پژوهش حاضر بررسی چالش‌هایی فراروی معلمان در حال تحصیل، اساتید و مسئولین آموزش و پرورش شهرستان همدان می‌باشد. این پژوهش به روش پدیدارنگاری انجام یافته است. در این تحقیق ۲۰ معلم، ۱۴ استاد و ۵ مسئول آموزش و پرورش شهرستان همدان به وسیله مصاحبه نیمه ساخت‌یافته بررسی شدند. نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها در تحلیل کیفی نشان می‌دهد، که مصادیقی همچون؛ خستگی جسمی و روحی، پایین آمدن کیفیت و توان تدریس و تحصیل و مواردی دیگر از سوی معلمان، و مصادیقی چون؛ عدم حضور در کلاس، انجام ندادن پایان‌نامه و تحقیقات علمی، اخراج از دانشگاه و مواردی دیگر از سوی اساتید، و مصادیقی مثل؛ کم کاری، عدم هماهنگی با اداره آموزش و پرورش، پایین آمدن کیفیت تدریس و چند مورد دی از سوی مسئولین آموزش و پرورش بیان شد. نتایج نشان دهنده عدم زمان و مکان مناسبی برای ادامه تحصیل معلمان، چالش‌های فراوانی برای این دسته از معلمان ایجاد می‌کند. با اتخاذ تصمیماتی و ایجاد دانشگاه فرهنگیان (که توسط وزیر آموزش و پرورش ارائه شده است) بسیاری از این موانع برای توسعه حرفه‌ای معلمان هموار می‌شود، همچنین با ایجاد دانشگاه‌های مجازی و آن‌لاین که نیازمند حضور فیزیکی در مکان خاصی نیست، این چالش‌ها تا حدودی برطرف می‌شود.

واژگان کلیدی: اهمیت آموزش و پرورش - توسعه حرفه‌ای معلمان - دانشگاه فرهنگیان

فهرست مطالب

فصل اول.....	۱
کلیات تحقیق.....	۱
۱-۱- مقدمه.....	۱
۲-۱- بیان مسأله.....	۲
۳-۱- ضرورت و اهمیت تحقیق.....	۵
۴-۱- اهداف تحقیق.....	۶
۱-۴-۱- هدف کلی تحقیق.....	۶
۲-۴-۱- اهداف ویژه تحقیق.....	۶
۵-۱- سؤالات تحقیق.....	۶
فصل دوم.....	۸
مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....	۸
۱-۲- مقدمه.....	۸
۲-۲- مبانی نظری.....	۸
۳-۲- اهمیت آموزش و پرورش.....	۹
۴-۲- اهمیت توسعه حرفه‌ای معلمان.....	۱۳
۵-۲- پیشینه تحقیق.....	۲۳
۱-۵-۲- پیشینه تحقیق در داخل کشور.....	۲۴
۲-۵-۲- پیشینه تحقیق در خارج کشور.....	۲۵
۶-۲- نتیجه‌گیری فصل دوم.....	۲۶
فصل سوم.....	۲۹
روش تحقیق.....	۲۹

- ۳-۱- رویکرد و راهبرد تحقیق ۲۹
- ۳-۲- نمونه‌گیری ۳۱
- ۳-۲-۱- نمونه‌گیری با حداکثر تنوع یا ناهمگون ۳۳
- ۳-۲-۲- نمونه‌گیری گلوله‌برفی / شبکه‌ای ۳۳
- ۳-۳- تحلیل داده‌های کیفی ۳۵
- ۳-۴- تحلیل پدیدار نگارانه ۳۵
- ۳-۵- فرآیند تحقیق ۳۶
- ۳-۶- ابزار پژوهش ۳۷
- ۳-۷- روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات ۳۷
- فصل چهارم ۴۰
- تجزیه و تحلیل داده‌ها ۴۰
- ۴-۱- تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش ۴۰
- ۴-۲- تحلیل مصاحبه‌ها ۴۰
- ۴-۲-۱- سؤال اول پژوهش: چالش‌ها و مشکلات معلمان در حال تحصیل کدامند؟ ۴۱
- ۴-۲-۲- نتایج کدگذاری باز ۴۲
- ۴-۲-۲-۱- نخستگی فراوان ۴۲
- ۴-۲-۲-۲- فشار روحی، اضطراب و استرس شدید ۴۲
- ۴-۲-۲-۳- تداخل کلاس‌های مدرسه و دانشگاه ۴۳
- ۴-۲-۲-۴- کاهش انگیزه به تدریس و ادامه تحصیل ۴۴
- ۴-۲-۲-۵- عدم انجام تکالیف ۴۴
- ۴-۲-۲-۶- کمبود وقت کافی برای تدریس و تحصیل همزمان ۴۵
- ۴-۲-۲-۷- هزینه‌ی شهریه دانشگاه ۴۵
- ۴-۲-۲-۸- مشکلات و هزینه‌های رفت و آمد ۴۶
- ۴-۲-۲-۹- عدم حمایت از طرف آموزش و پرورش ۴۶

- ۴-۲-۲-۱۰- عدم حمایت از طرف آموزش عالی ۴۷
- ۴-۲-۲-۱۱- بروز مشکلات خانوادگی ۴۷
- ۴-۲-۲-۱۲- استفاده از روش‌های نامعقول برای کسب نمره ۴۸
- ۴-۳- سؤال دوم تحقیق: از دیدگاه اساتید چه مشکلاتی پیش روی معلمان شاغل به تحصیل و سیستم آموزشی دانشگاه وجود دارد؟ ۵۰
- ۴-۳-۱- عدم حضور منظم در کلاس ۵۰
- ۴-۳-۲- عدم انجام تکالیف ۵۰
- ۴-۳-۳- بی ارزش دانستن تحصیل ۵۱
- ۴-۳-۴- خستگی در کلاس درس ۵۱
- ۴-۳-۵- نداشتن فرصت کافی برای امر تحصیل ۵۱
- ۴-۳-۶- مختل کردن کلاس‌ها به خاطر کارهای خویش ۵۲
- ۴-۳-۷- ایجاد نارضایتی در دیگر دانشجویان ۵۲
- ۴-۳-۸- حذف یا مردودی در دروس ۵۲
- ۴-۳-۹- اخراج از کلاس ۵۳
- ۴-۳-۱۰- طولانی شدن پایان‌نامه ۵۳
- ۴-۳-۱۱- ضعف پایه‌ی تحقیقاتی و پژوهشی ۵۳
- ۴-۳-۱۲- نداشتن اطلاعات به روز و کافی در رشته خود ۵۳
- ۴-۳-۱۳- مدرک گرایی ۵۴
- ۴-۳-۱۴- انتقال مشکلات خانوادگی و کاری به امر تحصیل ۵۴
- ۴-۳-۱۵- انتظارات بالا ۵۵
- ۴-۴- سؤال سوم تحقیق: از دیدگاه مسئولین چه مشکلاتی پیش روی مسئولین ادارات آموزش و پرورش معلمان شاغل به تحصیل وجود دارد؟ ۵۶
- ۴-۴-۱- غیبت غیر موجه ۵۶
- ۴-۴-۲- کم کاری ۵۶

۵۶ ۴-۳- بالا رفتن سطح انتظارات
۵۷ ۴-۴- عدم حضور در کلاس‌های ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی
۵۸ فصل پنجم
۵۸ بحث و نتیجه گیری
۵۸ ۱-۵- مقدمه
۵۹ ۲-۵- از دیدگاه معلمان چه چالش‌هایی فرا روی ادامه تحصیل معلمان شاغل به تحصیل وجود دارد؟
۶۰ ۳-۵- از دیدگاه اساتید چه مشکلاتی پیش روی معلمان شاغل به تحصیل و سیستم آموزشی دانشگاه وجود دارد؟
۶۱ ۴-۵- از دیدگاه مسئولین چه مشکلاتی پیش روی مسئولین ادارات آموزش و پرورش معلمان شاغل به تحصیل وجود دارد؟
۶۵ ۵-۵- چه راه‌هایی برای حل چالش‌های فرا روی معلمان در حال تحصیل وجود دارد؟
۶۶ ۶-۵- پیشنهادات و محدودیت‌های تحقیق
۶۶ ۱-۶-۵- پیشنهادات عملی تحقیق بر اساس نتایج تحقیق
۶۶ ۲-۶-۵- پیشنهادات پژوهشی برای تحقیقات آتی بر اساس نتایج تحقیقات مورد نظر
۶۶ ۳-۶-۵- محدودیت‌های تحقیق
۶۷ منابع فارسی
۷۰ References

فهرست جداول

- جدول ۱-۳ تعداد معلمان مصاحبه شده بر حسب جنسیت ۳۶
- جدول ۲-۳ تعداد اساتید مصاحبه شده بر حسب جنسیت ۳۷
- جدول ۳-۳ تعداد مسئولین آموزش و پرورش مصاحبه شده بر حسب جنسیت ۳۷
- جدول ۱-۴ چالش‌های فراروی معلمان در حال تحصیل به دست آمده از مصاحبه‌ها ۴۸
- جدول (۲-۴) چالش‌های معلمان در حال تحصیل از دیدگاه اساتید ۵۵
- جدول (۳-۴) چالش‌های معلمان در حال تحصیل از دیدگاه مسئولین آموزش و پرورش شهر همدان ۵۷
- جدول (۱-۵) تشابهات و تفاوت‌های میان مشکلات بیان شده از سوی سه گروه مصاحبه شونده .. ۶۴

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

انسان‌ها امروزه در جهانی زندگی می‌کنند که دائماً در حال تغییر و پیشرفت است و این پیشرفت‌ها خود عامل بقا و زندگی بهتر می‌شود. به همین دلیل همه کشورها در این موقعیت به دنبال این هستند که سهم بیشتری از این تغییرات را داشته باشند. این کار خود نیازمند سرمایه‌گذاری‌های زیادی در زمینه‌های گوناگون است. شاید بتوان گفت مهمترین این زمینه‌ها سرمایه‌گذاری در بخش نیروی انسانی است. آموزش و پرورش بخشی از هر کشور است که زمینه‌ساز نیروی انسانی کارآمد آن کشور به حساب می‌آید.

در موفقیت آموزش و پرورش نیروها و عوامل متعددی دخیل هستند، که مهمترین این عامل‌ها معلمان هستند، بسیاری از صاحب‌نظران تعلیم و تربیت بر این باورند که معلم نقش اصلی و اساسی را در جریان تربیتی ایفا می‌نماید و لذا باید دارای شرایط ویژه باشد (شریعتمداری، ۱۳۸۴).

در چنین فضایی که هر ساله دانش در حال پیشرفت و تغییر و تحول است معلمین وظیفه‌ی بسیار مهمی بر دوش می‌کشند، آنها باید خود را با این پیشرفت‌ها و تغییرات هماهنگ سازند که بتوانند افرادی اثربخش برای جامعه تربیت کنند. در نتیجه معلمین نیازمند ادامه تحصیل در دانشگاه‌ها و مراکز عالی هستند، ولی این امر خود با مشکلاتی رو به رو است که نیازمند شناسایی و در صورت امکان برطرف کردن آنها است.

۱-۲- بیان مسأله

امروزه آموزش و پرورش به عنوان یکی از معیارهای توسعه هر کشور محسوب می‌گردد؛ تا آنجا که سازمان ملل و یونسکو، مسأله آموزش و پرورش را به عنوان یکی از معیارهای توسعه یافته-گی قرار داده‌اند. به باور حاجی بابایی (۱۳۸۹)، آموزش و پرورش زیر ساخت تمام امور کشور و نیازمند توجه ویژه و تحول می‌باشد. تغییر نگاه جامعه به معلم پیش‌نیاز چنین دگرگونی است. ارتقای نقش و وجهه معلم، زمینه ساز اصلاحات در آموزش و پرورش و به تبع آن در سایر زیر نظام‌های کشور در زمینه‌های مختلف می‌باشد. از عوامل اصلی و تعیین کننده برای دستیابی به این هدف توجه به کیفیت آموزشی و تدریس خواهد بود. همچنین به عقیده لاکهید^۱ و ورسپور^۲ (۱۳۷۱) نیروی آموزش دهنده در بسیاری از کشورها فاقد مهارت و آمادگی‌های علمی لازم هستند. از این رو برای تربیت معلمانی که از نظر مهارت‌ها و تعهد حرفه‌ای کارا باشند ضرورت دارد در سه زمینه ذیل سیاست‌های اصولی اتخاذ شود:

۱) بهبود دانش و معلومات حرفه‌ای معلمان

۲) افزایش مهارت‌های تدریس معلمان در حال خدمت

۳) ارتقاء انگیزه معلمی.

در همین رابطه، یونسکو در اصل ششم از بیانیه خود تحت عنوان توصیه‌هایی در ارتباط با پایگاه معلمان، بیان می‌دارد که: "تدریس باید به عنوان یک حرفه از انواع خدمات عمومی به شمار آید و از معلمان، دانش تخصصی و مهارت‌های ویژه‌ای طلب کند. این گونه دانش و مهارت باید از طریق تحصیلات عمیق و مستمر کسب و کیفیت آن همواره حفظ گردد" (هلک^۳، ۱۳۷۱، ص ۲۲۷). در تأیید این نظر، کومبز^۴ (۱۹۸۵) نیز بر این باور است که کیفیت آموزش و میزان یادگیری دانش آموزان تا حدود زیادی به صلاحیت و شخصیت معلم بستگی دارد. همچنین، نتایج مطالعات انجام شده توسط ابوحمزه (۱۳۶۸) نشان می‌دهد که معلمان دوره دیده توانایی بیشتری در اداره کلاس و تسلط بیشتری بر محتوای دروس و علاقه افزون‌تری به شغل معلمی دارند و نیاز است برای تمام

۱- Lakhid
۲- Werspour
۳- Helk
۴- Kombz

معلمان در فرصت‌های مناسب شرایط ادامه تحصیل و ارتقا سطح کیفی و کمی آموزشی، فراهم شود و آنها را از نظر دروس تخصصی و تربیتی تقویت نمود.

در دو دهه گذشته گرایش معلمان شاغل به ادامه تحصیل فزونی یافته و مورد توجه دست‌اندرکاران نظام آموزشی کشور نیز قرار گرفته است. اما با این وجود، در کشور ما معلمان برای ارتقای سطح آموزشی خود و ادامه تحصیل با مسائل و مشکلات فراوانی در زمینه‌های مالی، اداری، انگیزشی و روبرو می‌باشند. وجود چنین مشکلاتی برای معلمان ممکن است باعث کاهش میل به ادامه تحصیل در نزد معلمان شود. تبعات این مشکلات و موانع به مسئولین و مدیران کشور نیز منعکس شده و برنامه‌های ساماندهی نیروی انسانی در دستور کار مسئولین ذیربط قرار گرفته است. به عنوان مثال، دغدغه‌های مذکور موجب شد تا رییس‌جمهور کشور در آخرین روزهای سال ۱۳۸۹ دانشگاه فرهنگیان را با هدف احیای نظام تربیت معلم، ساماندهی و مدیریت یکپارچه جذب نیرو و ادامه تحصیل فرهنگیان در شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد تصویب قرار داد و برای اجرا به وزارت آموزش و پرورش ابلاغ نمود (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۰).

بررسی اسناد نیز نشان می‌دهد که در کشور ما ادامه تحصیل فرهنگیان در سال‌های گذشته مورد تشویق و ترغیب مسئولین قرار گرفته است. در دهه‌های گذشته با توجه به اهمیت موضوع در کشور تسهیلاتی در این خصوص برای معلمان در حال تحصیل تدوین گردیده است که خلاصه‌ای از سیر تکاملی مقررات مربوطه در سال‌های گذشته در ذیل بررسی شده است:

در سال ۱۳۷۸، شیوه‌نامه‌ای (۶۲۰/۳۵۳۶/۲۳) به منظور هدایت هر چه بیشتر ادامه تحصیل نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش در رشته‌های مورد نیاز و بهره‌گیری افزون‌تر از دانش و معلومات فرهنگیان فارغ‌التحصیل دوره‌های مختلف تحصیل تدوین گردید. در این شیوه‌نامه ادامه تحصیل فرهنگیان در آن دسته از مؤسسات آموزشی که مدارک تحصیلی صادره آن‌ها حسب مورد به تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسیده بود، مورد قبول قرار گرفته است. اما تسهیلات پیش‌بینی شده در این شیوه‌نامه فقط به فرهنگستانی که در رشته‌های مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش ادامه تحصیل می‌دهند تعلق می‌گرفت و افرادی که در رشته‌های غیر مورد نیاز تحصیل می‌کردند نمی‌توانستند برای ادامه تحصیل از این تسهیلات بهره‌مند گردند. بر طبق این شیوه‌نامه، فرهنگیان در صورت احراز یک سری شرایط خاص می‌توانستند،

متقاضی استفاده از مأموریت آموزشی گردند. همچنین، پرداخت کمک هزینه تحصیلی به فرهنگیان پذیرفته شده در کلیه دوره‌ها و رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مجاز نبوده است (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۸). پس از آن در سال ۱۳۸۲ شیوه‌نامه‌ی جدید (۶۱۰/۱۱۱۶۰/۴۷) ادامه تحصیل دارای شرایطی متفاوتی بوده است. به عنوان مثال، معلمان متقاضی ادامه تحصیل باید که در استخدام رسمی این وزارت‌خانه باشند و در رشته‌های مرتبط با مدرک تحصیلی دوره لیسانس، پست مورد تصدی و یا رشته مورد تدریس موظف خود تحصیل نمایند. در غیر این صورت باید موافقت شورای برنامه‌ریزی استان مربوطه را برای ادامه تحصیل اخذ کنند. همچنین بر طبق این شیوه‌نامه قبولی، فرهنگیان در سهمیه آموزش و پرورش، به منزله‌ی موافقت با اعطای مأموریت آموزشی نبوده و اعطای مأموریت آموزشی در چارچوب ضوابط خاصی بوده است (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۲).

به دنبال آن، در سال ۱۳۸۸ در بخشنامه (۵۴۶۷۸/۶۰۳) مربوط به موافقت با ادامه تحصیل فرهنگیان شرایط جدیدی برای ادامه تحصیل فرهنگیان مدون گردید. مهم‌ترین مسأله برای ادامه تحصیل فرهنگیان در این بخش‌نامه، منطبق بودن رشته انتخابی با شغل افراد بود. اگر فردی تدریس موظف تمام وقت با ابلاغ یارانه‌ای در رشته‌ای تدریس یا اشتغال دارد بدون توجه به حکم کارگزینی خود می‌تواند به شرط موافقت محل خدمت، در رشته‌ای که به صورت موظف تمام وقت تدریس می‌نماید ادامه تحصیل دهد مشروط به اینکه حداقل یک سال تحصیلی کامل تا تاریخ صدور موافقت در آن رشته تدریس نموده و در زمان صدور موافقت‌نامه نیز همچنان تداوم رشته باشد. افرادی که پست سازمانی دیگری دارند ولی به صورت موظف تمام وقت با ابلاغ رسمی در پست دیگری حداقل یک سال کامل اشتغال داشته و در زمان صدور موافقت‌نامه نیز اشتغال آنان تداوم دارد می‌توانند به استناد مدارک تحصیلی لازم و پیش‌بینی شده برای شرایط احراز آن پست سازمانی ادامه تحصیل دهند. در صورتی که فردی همزمان با انجام وظایف شغلی خود خارج از وقت اداری، بنا به درخواست و تمایل خود در رشته‌های غیر مرتبط و غیر مورد نیاز ادامه تحصیل بدهد، بالتبع ادامه تحصیلش در سهمیه فرهنگیان میسر نخواهد بود و مواردی از قبیل، موافقت با انتقال موقت، فرم معلم، ارسال ریز نمره، مأموریت، استفاده از سهمیه فرهنگیان، اعمال مدرک تحصیلی، یا هرگونه موافقت‌نامه دیگر، موضوعیت نخواهد داشت (وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۸).

با وجود ارائه برخی تسهیلات چنین برمی آید، مقررات ادامه تحصیل معلمان مشکلات خاصی را پیش روی این قشر علاقه مند به ادامه تحصیل از جامعه قرار داده است. برای نمونه می توان به اخذ تعهدنامه از آنان مبنی بر حضور تمام وقت آن ها در دانشگاه ها، تردد بین محل کار و تحصیل در طول هفته، عدم تخصیص سهمیه کافی برای معلمان، افت تحصیلی، کاهش کیفیت تدریس آنان و در موارد زیادی انصراف از تحصیل یا مرخصی بدون حقوق اشاره کرد.

اکنون که بیشتر کشورها در مسیر توسعه شتابنده، گام برمی دارند دست اندرکاران نظام آموزشی کشور باید به فکر حفاظت و مراقبت از نیروی انسانی مولد و استفاده بهینه از معلمان و کادر آموزشی باشند تا به تبع آن موجبات بهبود وضع اجتماعی و روانی آحاد جامعه فراهم گردد. با توجه به مطالب بیان شده و نیاز است تا در سیستم آموزشی به ادامه تحصیل معلمان و ارتقای سطح مهارت ها و صلاحیت های آنها اهمیت بیشتری داده شود. آنچه که مشخص است، آن است که مشکلاتی در این زمینه بر سر راه افزایش ارتقای علمی معلمان وجود دارد. لذا ضروری است تا به مشکلات پیش روی آن ها توجه ویژه ای مبذول گردد، که این توجهات بتواند، منجر به ارتقای سطح کیفی بیش از پیش آموزش و پرورش کشور گردد. به همین دلیل این تحقیق به دنبال شناسایی چالش های فراروی معلمان در حال تحصیل است.

۱-۳- ضرورت و اهمیت تحقیق

از جمله پیشرفت ها و تغییر و تحولات اساسی در عرصه های گوناگون زندگی، اعم از اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی، پیدایش سازمان های متعدد برای رفع نیازهای افراد جامعه است. پیدایش سازمان ها موجب شد تا انسان به عنصری فعال در زمینه رشد، توسعه و تحول تبدیل شود. تداوم سازمان ها متکی به منابع انسانی است و اظهار نظر درباره سازمان، بدون ملاحظه نیروی انسانی تشکیل دهنده آن، ناقص است. از طرف دیگر، تغییرات سریع محیطی در دنیای متلاطم امروز، انعطاف پذیری سازمان ها را برای تأمین بقای شان امری ضروری ساخته است (کریمی، ۱۳۷۵).

در نظام آموزشی و به خصوص معلمین که خود عهده دار تربیت نیروی انسانی برای جامعه و دیگر سازمان ها است این امر ضروری تر به نظر می رسد. بدون توجه به این موضوع جامعه معلمانی با صلاحیت های حرفه ای پایین تری دارند را خواهد داشت که تلاش آن ها برای ادامه تحصیل شان بسیار

سخت خواهد بود در نتیجه کلاس‌های درس آن‌ها نی کیفیت کمتری خواهد داشت و نیروی انسانی مناسبی را تحویل جامعه نخواهد داد. در نتیجه شناسایی و رفع این چالش‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

۴-۱- اهداف تحقیق

۱-۴-۱- هدف کلی تحقیق

هدف عمده این تحقیق شناسایی چالش‌های فرا روی معلمانی است که علاوه بر تدریس در مدارس، به تحصیل در رشته‌ای خاص برای ارتقاء سطح علمی و کیفی خود می‌باشند.

۱-۴-۲- اهداف ویژه تحقیق

- ۱- بررسی تجارب تحصیلی معلمان شاغل به تحصیل.
- ۲- بررسی تجارب اساتید دانشگاهی در خصوص تحصیل دانشجو معلمان.
- ۳- بررسی تجارب مسئولین آموزش و پرورش در برخورد با تحصیل معلمان شاغل به تحصیل.
- ۴- بررسی و ارائه راهکارهایی برای حل چالش‌های فرا روی معلمین شاغل به تحصیل، اساتید آن‌ها و مسئولان آموزش و پرورش با استفاده از تجارب آن‌ها.

۱-۵- سؤالات تحقیق

- با توجه به اهداف بالا سؤالات پژوهشی ذیل مطرح شده‌اند:
- ۱- از دیدگاه معلمان چه چالش‌هایی فرا روی ادامه تحصیل معلمان شاغل به تحصیل وجود دارد؟
 - ۲- از دیدگاه اساتید چه مشکلاتی پیش روی معلمان شاغل به تحصیل و سیستم آموزشی دانشگاه وجود دارد؟

۳- از دیدگاه مسئولین چه مشکلاتی پیش روی مسئولین ادارات آموزش و پرورش معلمان شاغل به تحصیل وجود دارد؟

۴- چه راه‌حلهایی برای حل چالش‌های فرا روی معلمان در حال تحصیل وجود دارد؟

فصل دوم

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۲-۱- مقدمه

در این فصل مبانی نظری و پیشینه تحقیقاتی مربوط به مبحث ادامه تحصیل معلمان ارائه خواهد شد.

۲-۲- مبانی نظری

انسان عامل آفرینندگی توسعه و هم هدف توسعه است و نهاد آموزش و پرورش یکی از ارکان مهم توسعه جوامع بشری است. آموزش و پرورش کلید فتح آینده است و از دیرباز انتظار از آموزش و پرورش آن بوده که انسان‌ها را برای زندگی و بهتر زیستن در جامعه‌ی فردا آماده سازد. شرط بقای هر سازمانی، آن است که هدف‌ها، ساختار، روش‌های کار و الگوهای رفتاری خود را به‌هر نحوی هماهنگ با تغییرات، متحول کند و این امر از طریق رشد شایستگی، کارآیی، اثربخشی و توانمندی هر چه بیشتر کارکنان امکان‌پذیر است. برای رسیدن به این هدف، باید تحصیلات و دانش حرفه‌ای، علاقه به پژوهش و تحقیق، ابتکار و نوآوری را به عنوان ملاک‌هایی از تخصصی شدن کار کارکنان به شمار آورد. با در نظر گرفتن این تغییرات شگرف و گسترده در دنیای کنونی، تمام سیاست-گذاران، برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران و به خصوص صاحب‌نظران تعلیم و تربیت اذعان می‌دارند که